

Besida

BROJ 23
2019
OŽUJAK

LIST UČENIČKOG DOMA SPLIT

***IZDVAJAMO:**

***PUTOPIS - VUKOVAR**

Putovanje prepuno ponosa

***VIZIJA - PATRICK MRAZ**

Školovanje ne mora biti
loša manistra

***ĆAKULA**

***MARKO UGRINA**

Glazba je moje
pogonsko gorivo

***TEMA BROJA**

PLES - UNIVERZALNI JEZIK

UČENIČKI DOM SPLIT OŽIVIO FOLKLORNU SEKCIJU

RIJEČ UREDNIKA

Drage čitateljice i čitatelji,

nakon godinu dana, pred vama je novi broj Beside. Jedna godina je istovremeno tako malena i tako velika. Malena jer svi njeni dani stanu na jedan kalendar i vrlo brzo prođu, a opet velika jer u sebi sadrži mnogo različitih događaja, zanimljivosti, sretnih i manje sretnih trenutaka. Tako je to u pojedinačnom životu svakoga od nas, ali i zajedničkom životu unutar jednog učeničkog doma.

U protekloj godini Učenički dom Split je imao mnoštvo aktivnosti i projekata u kojima su učenici sa svojim odgajateljima Dom činili što sličnjim kućnom domu: mjestu na kojem se uči, radi, stvara, druži i korisno provodi vrijeme. U ovom broju smo obuhvatili najvažnija i najzanimljivija događanja u protekloj godini. Ali tu su, naravno, i različiti prilozi učenika Novinarske sekcije kao i mnogih drugih koji su doprinijeli stvaranju novog broja.

U čast našim maturantima koji ove školske godine uspješno završavaju svoje srednjoškolsko obrazovanje, pripremili smo prigodni poster. Preko njega ćemo se, vjerujem, i godinama unaprijed prisjećati još jedne vrijedne generacije naših učenika.

Vjerujem da će vam se svidjeti novi broj Beside. Uživajte u onome što se nalazi između prelistavanja i prepričavanja, a to je upravo – čitanje.

Mario

Besida

LIST UČENIČKOG DOMA SPLIT

IMPRESSUM:

IZDAVAČ:

Učenički dom Split, Matice hrvatske 13,
21 000 Split
tel: 021 465 433; fax: 021 453 066
www.dom-ucenicki-st.skole.hr

ZА IZDAВАЧА:

Mladen Kamenjarin, dipl. ing., ravnatelj doma

VODITELJ SEKCIJE I GLAVNI UREDNIK:

Ivan Smoljic, dipl. uč.

FOTOGRAFIJE:

Fotografska sekcija - Željana Pužina, prof.

LEKTURA:

Ivana Korjenić, prof.

GRAFIČKO OBLIKOVANJE:

Dijana Hadasića

УЧЕНИЦИ - УРЕДНИЦИ:

Jurica Lukšić
Ante Brdar
Rija Tudor
Luka Kojadinović
Karло Senta
Patrick Mraz

TISAK:

Dalmacija papir, Split

NAKLADA:

200 primjeraka

Na naslovnoj stranici:

Naši učenici u suradnji s
KUD-om Jedinstvo, ples monfrina

Split, ožujak 2019.

O NAMA Brojke naše svagdašnje	4
GODIŠNJA ŠTORIJA	
Regionalna domijada u Dubrovniku.....	7
Na 43. Državnoj domijadi	10
Zajedno smo proslavili uspjeh naših maturanata / Nezaboravni izlet na Plitvice	11
Novi učenici u gradu bajki.....	12
Na izložbi 7 milijuna LEGO kockica / Još jedno Sidro u Kvarneru	13
Vukovar nam je uvijek u srcu / Advent u dva glavna grada / Tradicionalna božićna priredba.....	14
Natjecanje Crvenog križa	15
Ove godine smo bili Gljive / Zaplesali smo s Anđelima / Štafetnim polumaratonom predstavili Dom.....	16
GOSTOVANJA	
Legendarni Stipe Božić i njegova priča o uspjehu	17
Kad dođe teta Lada, pletenicama se odlično ovlada / Važna tema o kojoj ne razmišljamo često	18
TEMA BROJA	
Ples - univerzalni jezik	19
ČAKULA Marko Ugrina: Glazba je moje pogonsko gorivo	22
MEDIJI Sloboda ili moderno ropstvo?	25
PUTOPIS Vukovar: Putovanje prepuno ponosa	26
MUDRAONICA Godine i pogledi na život	29
ĐIRADA	
Advent u Zagrebu i Ljubljani	30
PROJEKT MAŠKARE Vesele Gljive: Dopadljive i maštovite	32
RUKOTVORINE Sekcija ručnog stvaralaštva	34
VIZIJA Patrick Mraz: Školovanje ne mora biti loša manistra!	36
PINK SHIRT DAY I mi nosimo ružičaste majice	37
VERSI	38
DOMSKI KVIZ Poznaješ li pravila bontona?	41
MRVA SMIJA IjestVICa	43
PORTRET VELIKANA Antonio Bajamonti	44

DAJ PET ILI, JOŠ BOLJE, DAJ BESU!

Sigurno ste barem jednom čuli za izraz daj besu, osobito ako ste rođeni ili živite u Splitu. On je sinonim za izraz daj pet, a popraćen je gestom kojom se nešto potvrđuje. Neki od vas možda ne znaju da je etimološko značenje riječi besa časna riječ.

Izraz **daj pet** prijevod je engleske fraze **high five**, a riječ je o pozdravnoj ili slavljeničkoj gesti dviju osoba pri čemu svaka od njih istovremeno podiže i dodiruje ruku druge osobe. Gest je sa zapada proširila po cijelom svijetu. Riječ je o izrazu zajedničkog zadovoljstva zbog susreta, razgovora ili uspjeha.

Mladi prilikom susreta s dragom osobom često započinju razgovor birajući temu iz života, škole, nogometa ili ljubavi. Međutim, živite li u Splitu, takva ugodna besida je gotovo nemoguća bez bese.

Zato, daj besu, i nastavi s čitanjem Beside!

BROJKE NAŠE SVAGDAŠNJE

Ove školske godine, 2018./2019. u Učenički dom Split upisana su ukupno 183 učenika i 98 učenica što čini ukupni broj od 281 upisanih. Od tog broja, četverogodišnje tehničke programe pohađa 198 učenika, a gimnazijalne programe 37 učenika. U odnosu na prošlu školsku godinu, broj učenika koji pohađaju neki od trogodišnjih strukovnih programa se preplovio pa ih je ove godine samo 15 (32 učenika u prošloj školskoj godini).

Petogodišnji srednjoškolski program Zdravstvene škole Split za zanimanje medicinskog tehničara opće njege ove godine pohađa ukupno 31 učenik/učenica.

Prema običaju, najveći broj naših učenika dolazi s područja Splitsko-dalmatinske županije (ukupno 183), potom slijede Dubrovačko-neretvanska županija (57) i Šibensko-kninska županija (31). Preostali učenici dolaze iz još četiri različite županije na području Republike Hrvatske te iz Bosne i Hercegovine.

Odgojno-obrazovni rad u Učeničkom domu provodi se u 12 odgojnih skupina pod vodstvom odgajatelja koji su ujedno i voditelji izbornih aktivnosti koje djeluju u našem Domu. Više o ovoj temi možete saznati iz priloženih tablica.

Izvor: Godišnji plan i program rada Učeničkog doma Split

ODGAJATELJI	ODGOJNE SKUPINE	IZBORNE AKTIVNOSTI
Branka Todorović, prof.	1.	ŠAH (m, ž)
Goran Samardžić, prof.	2.	KNJIŽNICA, MALI NOGOMET (m, ž) i ROBOTIKA
Tea Ora, prof.	3.	KNJIŽNICA i PILATES
Ivan Smoljić, dipl.uč.	4.	UČENIČKI LIST i NOVINARSKA SEKCIJA
Senad Čaplja, dipl.ing.	5.	TEHNIČKA SEKCIJA
Boris Bolanča, prof.	6.A	STOLNI TENIS (m)
Jelena Voroncov Eterović, prof.	6.B	DRAMSKO-RECITATORSKA SEKCIJA i DEBATNI KLUB
dr.sc. Dodi Malada	7.	PLESNA SEKCIJA i FOLKLOR
Željana Pužina, prof.	8.A	BADMINTON, (m, ž), KOŠARKA (m) i FOTOGRAFSKA SEKCIJA
Marijana Božinović, prof.	8.B	SEKCIJA RUČNOG STVARALAŠTVA
Silvija Katavić, prof.	9.A	GLAZBENA SEKCIJA
Deni Tudor, prof.	9.B	STOLNI TENIS (ž) i ODBOJKA (ž)

Odgajatelji, odgojne skupine i izborne aktivnosti koje vode

Rad u tehničkoj sekciji

Prijam u Dom nakon ljetnih praznika

Izvor: Baza podataka Učeničkog doma Split

ŠKOLA	BROJ UČENIKA	POSTOTAK	TREND*
Zdravstvena škola Split	70	24,91 %	=
Pomorska škola Split	21	7,47 %	▼
Graditeljsko-geodetska tehnička škola Split	21	7,47 %	=
Elektrotehnička škola Split	21	7,47 %	▲
Škola za dizajn, grafiku i održivu gradnju - Split	20	7,12 %	▼
III. gimnazija Split	20	7,12 %	▼
Prirodoslovna tehnička škola Split	14	4,98 %	=
Škola likovnih umjetnosti Split	14	4,98 %	▲
Srednja tehnička prometna škola Split	13	4,63 %	▼
Obrtna tehnička škola Split	12	4,27 %	▲
Tehnička škola za strojarstvo i mehatroniku, Split	10	3,56 %	▼
Turističko-ugostiteljska škola Split	8	2,85 %	=
Ekonomsko-birotehnička škola Split	8	2,85 %	▼
V. gimnazija „Vladimir Nazor“ Split	5	1,78 %	▼
Industrijska škola Split	5	1,78 %	▲
II. gimnazija Split	4	1,42 %	▲
I. gimnazija Split	3	1,07 %	▼
IV. gimnazija „Marko Marulić“	3	1,07 %	▲
Ostale škole (po 1 ili 2 učenika)	9	3,20 %	▲
UKUPNO	281	* broj učenika u odnosu na prošlu školsku godinu	

Broj učenika po školama koje pohađaju

Prilog i tablice pripremila: novinarska sekcija

Kviz na 9. katu

Kvizorama na 8. katu

Pobjednici božićnog turnira u malom nogometu

Robotičari uz novokonstruirani robot Tracker

Pilates u Domu

Radionica adaptacije

Svirka u glazbenoj sekciji

Naš učenik Gojko Kapović izvan Doma - vaterpolo

Od vremena tiskanja prošlog broja Beside pa do zaključenja ovog broja, imali smo mnoštvo zanimljivih događanja unutar i izvan Doma. Čime smo se bavili protekle godine, u čemu smo sudjelovali i koje smo projekte ostvarili, pročitajte i pogledajte u rubrici Godišnja storija...

REGIONALNA DOMIJADA U DUBROVNIKU

Na prošlogodišnjoj 42. Regionalnoj domijadi održanoj u Dubrovniku 14. i 15. travnja nastupili su učenici iz osam učeničkih domova iz Splitsko-dalmatinske, Zadarske i Dubrovačko-neretvanske županije. Organizatori smotre su bili **Ženski đački**

dom Dubrovnik i **Učenički dom Paola Di Rosa**. U dva dana, koliko je trajalo natjecanje u sportskim i kulturnim aktivnostima, svjedočili smo brojnim i raznolikim uspjesima svojih učenika, kako u sportu tako i u kulturi.

SPORT: U ZNAKU BADMINTONA I KOŠARKE

U sportskim nadmetanjima postigli smo izvanredne rezultate. Obje ekipе **badmintona (muška i ženska)** osvojile su **1. mjesto**. Uz badmintonaše, **1. mjesto** su osvojili i naši **košarkaši**. Osim spomenutih sportova, na Regionalnoj domijadi nastupili smo i u malom nogometu, stolnom tenisu i šahu.

Badminton (m) – Mario Bratanović, Ivo Matulić, Marko Samodol, Nikola Antica, odgajateljica Željana Puizina – 1. mjesto

Badminton (ž) – Irena Sušić, Antonija Bebić, Monika Bekan, Lucija Jurela, odgajateljica Željana Puizina – 1. mjesto

GOODISNJAKA

Štorija

Otvorenie 42. Regionalne domijade

Badmintonica Irena Sušić u akciji

Naši stolnotenisači za vrijeme igre

Šahisti s odgajateljicom Brankom Todorić

Nogometari s odgajateljem Goranom Samardžićem

Košarkaški dvoboja

Sa Zadranima je uvijek napeto

KULTURA: ODLIČNO CRTAMO, DIZAJNIRAMO I RECITIRAMO

U kulturnom stvaralaštvu upriličenom u dubrovačkim Lazaretima nastupili smo u gotovo svim kategorijama.

Najbolje rezultate su postigli:

RAMONA JAKOVLJEVIĆ

1. mjesto stručnog žirija i 1. mjesto učeničkog žirija

za crtež Oči koje vide, nikada ne stare.

ANTONIO FRŽOP

1. mjesto stručnog žirija i 2. mjesto učeničkog žirija

za Sivo-žuti stolac u kategoriji industrijskog dizajna.

IVO MATULIĆ

1. mjesto stručnog i 1. mjesto učeničkog žirija

za recitaciju na čakavici pod nazivom *Didovina*.

Ivo Matulić recitira Didovinu

Ramona Jakovljević pokraj nagrađenog crteža

Antonio Fržop i njegov Sivo-žuti stolac

Anteja Dujić i Purple oasis

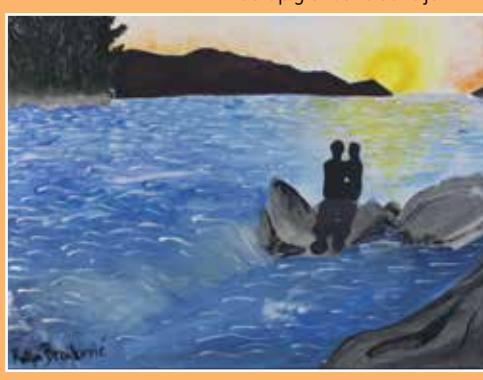
Nastup glazbene sekcije

Dramsko-recitatorska sekcija

Plesna točka Riverdance

Vječni zalazak, rad učenice Katje Brajković

Luka Marević pokraj torbi koje je sam ispleo

Rad Lare Đuzel pod nazivom 3 u 1

NA 43. DRŽAVNOJ DOMIJADI

Prošle smo godine sudjelovali na 43. Državnoj domijadi koja je održana od 4. do 6. svibnja u Rovinju. Nastupili smo u disciplinama, odnosno kategorijama u kojima smo pobijedili u Dubrovniku. To su: recitacija, crtež, industrijski dizajn te badminton (ž) i košarka (m).

Za crtež Oči koje vide, nikada ne stare, učenica **Ramona Jakovljević** je osvojila **2. nagradu** stručnog i **2. nagradu** učeničkog žirija. **Ivo Matulić** je, za recitaciju **Didovina**, osvojio **2. nagradu** stručnog i **1. nagradu** učeničkog žirija. **Košarkaši** su osvojili **2.**, a **badmintonašice** **3. mjesto**.

Ponosni smo na svoje učenike koji su sudjelovali jer su pokazali svoja umijeća i vještine, a sve u sportskom i fair play duhu. Uživali smo gledajući sportska i kulturna natjecanja te smo se još jednom imali prilike uvjeriti u motivaciju i talente učenika iz mnogih srednjoškolskih domova Lijepe Naše.

Bravo za sve naše učenike i odgajatelje.

Kreativnost učenika nema granica

"Oči koje vide..." su ugledale Rovinj

Košarkaši s odgajateljem Željanom Pužinom

Ivo je osvojio učenički žiri

Bronca je u rukama

Osvajačice medalja u badmintonu

Sivo-žuti stolac se isticao među mnoštvom radova

ZAJEDNO SMO PROSLAVILI USPJEH NAŠIH MATURANATA

Iza nas je još jedna priredba u čast maturantima koja je održana 12. svibnja 2018. Upriličena je u domskom restoranu.

Program je vodio trio u sastavu **Mia Čotić, Valentina Komparić** i naš nezaboravni **Josip Ivica**. Sastav **glasbenе sekције** je izveo tri pjesme, a glumačka družina je još jednom zabavila i nasmijala prisutne igrokazom *Možemo li bolje?* Šećer na kraju je bio *Irski step* u izvedbi učenika plesne sekcije.

Tom prilikom su maturantima uručeni pokloni i nagrade Odgajateljskog vijeća. No, to nije sve.

Na priredbi su dodijeljene pohvalnice učenicima koji su prošle školske godine **hodočastili u Vukovar** te, 46 kilometara dugim hodom, odali počast voljenom Gradu i svim njegovim žrtvama.

Raznoliki program priredbe za maturante

NEZABORAVNI IZLET NA PLITVICE

Kao i prethodnih, i prošle je godine Učenički dom Split organizirao prekrasan izlet kao nagradu maturantima. Dana 12. svibnja 2018. u pratnji odgajatelja posjetili smo najstariji i najpoznatiji hrvatski nacionalni park. Smješten u šumovitim brdima između planina Male kapele i Plješivice, NP Plitvička jezera oduvijek je privlačio zaljubljenike u prirodu. Najatraktivniji dio Parka čini 16 kaskadno poredanih jezera povezanih slapovima.

U pratnji stručnog turističkog vodiča, razgledavanje smo započeli šetnjom kroz vapnenački kanjon Donjih jezera, a nastavili vožnjom električnim brodom po najvećem plitvičkom jezeru Kozjak, vožnjom panoramskim vlakom te šetnjom iznad istočne strane kanjona. Osim jezera Kozjak, vidjeli smo impresivni Veliki slap, Veliki i Mali Prštavac te predivna modro-plava jezera Novakovića brod, Kaluđerovac, Gavanovac i Milanovac. Rijetko gdje

priroda čovjeku može pružiti toliko ljepote kao na Plitvičkim jezerima. Igra vode, zelenila i kamena jednostavno očara svakoga. Vjerujemo da je generacija naših maturanata 2017./2018. zaista uživala u hrvatskom raju za oči i dušu.

Vožnja jezerom Kozjak

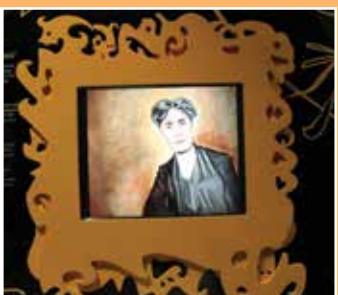

Guštanje u obilasku Plitvičkih jezera

NOVI UČENICI U GRADU BAJKI

Krajem rujna organizirali smo izlet upoznavanja za nove učenike. Za odredište smo odabrali Ogulin, rodni grad Ivane Brlić-Mažuranić, koji obiluje bogatom kulturno-povijesnom baštinom i brojnim narodnim legendama. Putovali smo 22. rujna 2018. U Ogulinu su nas ugostili djelatnici i ravnateljica Učeničkog doma Ogulin. Istog dana su došli učenici i djelatnici Učeničkog doma Novi Zagreb što je bila prava prilika za upoznavanje i međusobno druženje.

Nakon razgledavanja učeničkog doma, krenuli smo u obilazak najvažnijih znamenitosti grada poput Frankopanskog kaštela, Đulinog ponora i Zavičajnog muzeja. U muzeju smo, uz pratnju vodiča, imali priliku upoznati izložbene postave svih muzejskih zbirk. Potom smo posjetili **Ivaninu kuću bajke**, jedinstveni multimedijalni i interaktivni svjetski centar koji oživljava svijet bajki i bajkovito stvaralaštvo. Srednjoškolsko doba nije uvijek bajka, ali nam je zato prvi izlet ove školske godine bio itekako bajkovit.

Cijeli Ogulin odiše bajkom

Druženje u ogulinskom Domu i Muzeju

NA IZLOŽBI 7 MILIJUNA LEGO KOCKICA

Učenici tehničke sekcije, uz još nekoliko zainteresiranih pojedinaca, s odgajateljima su posjetili Izložbu LEGO kockica na Zagrebačkom velesajmu 27. rujna 2018. Inače, riječ je o Međunarodnoj izložbi građevina od LEGO kockica s više od 100 najimpresivnijih maketa pristiglih iz cijele Europe. Izložba, postavljena na više od 2.500 metara kvadratnih, izaziva divljenje svojom veličinom. Podijeljena je u više tematskih područja.

Naši učenici i odgajatelji su imali priliku razgledati Batmobile od 900.000 kockica, Titanic od 500.000 elemenata i dužine čak 11 metara, nevjerljivu Star Wars zonu, aleju sportskih zvijezda u prirodnoj veličini, Zonu bajki te Human Body s edukativnim prikazima anatomije ljudskog tijela. Uz dodatni prostor za iganje kockicama, tzv. fun park, cjelokupna izložba sadrži nevjerojatnih 7 milijuna lego kockica.

Upoznali smo impresivan LEGO svijet

Ako niste znali: LEGO je danski proizvođač dječjih igračaka sa sjedištem u gradiću Billund.

Ime **LEGO** dolazi od danskih riječi **Leg** i **Godt**, što znači "dobro se igraj". U početku je LEGO izrađivao drvene kockice, ali zadnjih 40 godina proizvode samo plastične kockice.

JOŠ JEDNO SIDRO U KVARNERU

Na poziv Učeničkog doma Kvarner sudjelovali smo na još jednoj manifestaciji Sidro u Kvarneru.

U pratnji dviju odgajateljica, putovalo je deset učenika. Projektni dan je održan 9. studenoga 2018. U vrlo zanimljivim edukativno-kreativnim radionicama naučili smo izraditi ukrasni nakit (košarice u obliku srca), slike i skulpture od naplavina, a imali smo priliku za druženje i suradnju s učenicima Učeničkog doma Kvarner i njihovim gostima.

Slobodno vrijeme smo iskoristili za posjet i uživanje u našoj Opatiji bajnoj.

Radionica su bile vrlo poučne

Pozdrav iz Opatije

Radionica izrade košarica u obliku srca

VUKOVAR NAM JE UVIEK U SRCU!

U suradnji s djelatnicima Doma učenika Ugostiteljsko-turističke škole u Osijeku, koji su nam omogućili smještaj, i ove školske godine smo hodočastili u Vukovar.

Na četverodnevni put smo krenuli u rano jutro 16. studenog. Hodočastilo je 30 učenika u pratnji odgajatelja i ravnatelja.

U znak ljubavi i pjeteta prema žrtvama Vukovara, s odgajateljima smo pješačili od Osijeka prema Vukovaru. Posjetili smo Memorijalno groblje žrtava iz Domovinskog rata, Muzej vučedolske kulture te Spomen dom Ovčaru. [Više o hodočašću pročitajte u putopisu učenika Ante Brdara.](#)

U Vukovaru smo se upoznali s vučedolskom kulturom

ADVENT U DVA GLAVNA GRADA

Na Adventu u Zagrebu

Zadnji vikend uoči zimskih praznika smo rezervirali za adventsko putovanje u Zagreb i Ljubljano. U pratnji ravnatelja i odgajatelja, putovalo je ukupno 28 učenika. Smještaj nam je osigurao Učenički dom Novi Zagreb gdje smo se međusobno družili i izmjenjivali iskustva.

Osim obilaska grada Zagreba i kulturnih događanja u adventsko vrijeme, posjetili smo Učenički dom Marije Jambrišak, klizalište na Trgu kralja Tomislava i tunel Grič koji je ove godine tematski osmišljen kao imaginarni dvorac iz zaledene bajke. Iz Zagreba smo nakratko otišli u Ljubljano gdje smo obišli najpoznatije kulturno-povijesne znamenitosti glavnog grada susjedne nam Republike Slovenije. [Više o putovanju pročitajte u putopisu učenika Ante Skelina.](#)

TRADICIONALNA BOŽIĆNA PRIREDBA

Priredba u čast Božića i božićnih blagdana održana je 18. prosinca 2018. Učenici glazbene sekcije su nastupili s nekoliko pjesama između kojih su se izmjenjivale prigodne misli i božićne poruke. Dramsko-recitatorska sekcija je izvela šaljiv igrokaz neobičnog naziva *Tovar san i time se ponosin*. Posebnost ove priredbe je što smo, nakon mnogo godina, gledali folklornu izvedbu. Riječ je o starom splitskom plesu monfrina koji je upriličen u suradnji s KUD-om Jedinstvo odnosno uz gostovanje njihovih

Nastup glazbene sekcije

članova. Za vrijeme priredbe obratio nam se i ravnatelj Mladen Kamenjarin s nekoliko prigodnih riječi.

U svom obraćanju je zaželio blagoslovjen Božić i uspješnu novu godinu svim učenicima i djelatnicima Doma. U drugom dijelu priredbe su podijeljene nagrade pobjednicima božićnih turnira u stolnom tenisu, šahu, ali i malom nogometu na kojem je, što je posebno zanimljivo, prvi put sudjelovala skupina učenica. Na kraju priredbe je upriličena božićna lutrija koja je najsretnijima donijela vrijedne i slatke nagrade.

Povodom božićnih blagdana za učenike i djelatnike je služena sveta misa u kapeli Gospe Ranjene pri župi sv. Petra.

Izvlačenje sretnih dobitnika

Ženska malonogometna ekipa Funky

Igrokaz Tovar san i time se ponosin

Patrick Mraz na klavijaturi

POBJEDNICI BOŽIĆNOG TURNIRA

Mali nogomet:

Muška ekipa Bauštelci u sastavu: Toni Grabovac, Nikola Radić, Marin Brečić, Šime Pehar, Karlo Šutalo i Ante Brdar.

Ženska ekipa Funky u sastavu: Lucija Jurela, Josipa Bilić, Ana Bagarić, Klara Dominiković, Antea Rako, Marija Šimleša i Lara Rakela.

Šah:

1. mjesto: Ante Ugrina
2. mjesto: Toni Favro
3. mjesto: Ante Skelin

Stolni tenis:

1. mjesto: Vicko Radić
2. mjesto: Ivan Roso
3. mjesto: Tonči Petrić

NATJECANJE CRVENOG KRIŽA

5. MJESTO ZA NAŠIH 5!

Na gradskom natjecanju

Tim učenika u sastavu: Mia Čotić, Helena Delaš, Ivana Vukušić, Jurica Lukšić i Karlo Žeželj, uz mentorstvo naše medicinske sestre Jelice Božinović, sudjelovalo je na gradskom natjecanju mladih Hrvatskog Crvenog križa.

Nakon višetjednih priprema, na natjecanju su pokazali teorijsko znanje o Pokretu Crvenog križa, o ljudskim pravima i pravima djeteta te znanje iz pružanja prve pomoći na praktičnim radilištima s realistično prikazanim situacijama i ozljedama. Riječ je o 23. gradskom natjecanju mladih Hrvatskog Crvenog križa Split održanom početkom ožujka na kojem je sudjelovalo 12 srednjih i 10 osnovnih škola. Naš tim je osvojio respektabilno 5. mjesto.

Bravo za naše superheroje!

OVE GODINE SMO BILI GLJIVE

Početkom studenog prošle godine u Učeničkom domu Kvarner je održan sastanak o planu rada na projektu Maškare 2019. Odlučeno je da prijedlog našeg Učeničkog doma Split pod nazivom **Vesele Gljive** bude ovogodišnja karnevalska maska koju će učenici izrađivati. Potom se punom parom krenulo u realizaciju projekta.

Pod vodstvom odgajateljice Željane Puizine, učenici su u prostorijama kreativne sekcije prionuli izradu maski. Gljive su nastajale brzo, kao poslije kiše. Nakon završetka izrade maski održana je generalna proba u Učeničkom domu Franje Bučara u Zagrebu.

O tome kako je protekla izrada maski najbolje svjedoče fotografije, a o generalnoj probi te nastupima na Riječkom karnevalu i Samoborskom fašniku, pročitajte u specijalnoj reportaži u nastavku lista.

Na radionici izrade maski

ZAPLESALI SMO S ANĐELIMA

Kao Učenički dom Split priključili smo se manifestaciji Ples s anđelima koja je 17. veljače 2019. održana u Vanilla Clubu Split.

Riječ je o plesnom partiju kojemu je cilj bolje uključivanje osoba s tjelesnim i intelektualnim poteškoćama u društveni život.

Uz glazbu DJ-eva, plesali su korisnici ustanova Juraj Bonači, njihove dislocirane jedinice Firule, centara u Makarskoj i Sinju, zatim predstavnici Centra fra Ante Sekelez iz Vrlike, članovi udruge Srce, Las-tavice, Anđeli, Sindrom Down i Zvono, a neki od njih su pripremili posebne točke s kojima su se predstavili okupljenima.

Inače ovaj projekt je započeo još 2008. godine i već tada je osvojio nagradu kao najbolji volonterski projekt Splitsko-dalmatinske županije. Divno je bilo upoznati anđele i s njima zaplesati.

Naši učenici su obradovali Anđele

ŠTAFETNIM POLUMARATONOM PREDSTAVILI DOM

Trojica naših učenika, Šime Barbir, Šimun Španjić i Frane Ban, uz veliku podršku odgajateljice Dodi Malada, sudjelovali su na 19. Splitskom polumaratonu. Bilo je to 24. veljače 2019. Trčali su štafetni polumaraton (3x7 kilometara).

Na ovaj sportski događaj prijavilo se ukupno 2.500 sudionika iz 40 zemalja diljem svijeta. Čestitamo mlađićima na hrabrosti i odvažnosti što su bili dio tog velikoga broja, ali i na tome što su na prekrasan način predstavili Učenički dom Split.

Šime ulazi u cilj

Ponosni vlasnici medalja

LEGENDARNI STIPE BOŽIĆ I NJEGOVA PRIČA O USPJEHU

Čovjeka preplavi umor i zadovoljstvo. Okreneš se, dočeka te veličanstven pogled, tisuće vrhova... Kao da si na dnu nekog mora, a vrhovi su valovi... Neopisiv osjećaj. Onda te preplavi divljenje. Neke vrhove prepoznaš otprije i osjetiš neopisivu sreću.

Čast nam je objaviti vijest kako nam je u Domu dragi gost bio Stipe Božić, proslavljeni hrvatski alpinist, putopisac, redatelj i poznati član Hrvatske gorske službe spašavanja. U domskoj knjižnici je 7. studenog 2018. održao zanimljivo predavanje o osvajanju najviših vrhova svih sedam kontinenata.

Na svojim putovanjima Stipe je snimio veliki broj izvrsnih fotografija s kojima je sudjelovao na zajedničkim i samostalnim izložbama. Kao snimatelj filmskih i video materijala o nepoznatim dijelovima svijeta koje je osvajao, Božić je snimio i režirao više

od 100 dokumentaraca za koje je nagrađivan na međunarodnim filmskim festivalima.

Osim alpinizmom, bavio se još ronjenjem, speleologijom i aktivnim skijanjem. Autor je mnogobrojnih knjiga, novinskih članaka, feljtona i novela. Svojim iskustvom, usponima i padovima koji su ga vodili k uspjehu, potaknuo je učenike i studente na razmišljanje o humanosti, ustrajnosti i dosljednosti u ostvarivanju osobnih ciljeva jer se samo takvim pristupom mogu osvajati svi životni vrhovi.

Stipe nas je oduševio svojom pričom

Zajednička fotka nakon predavanja

KAD DOĐE TETA LADA, PLETENICAMA SE ODLIČNO OVLADA

Dana 27. studenog 2018. ugostili smo Ladu Štefek koja je održala radionicu **Izrade ukrasnih pletenica**. Gospođa Lada Štefek, po struci fizioterapeutkinja, zaposlena u KBC Firule u Splitu, svoje slobodno vrijeme posvećuje raznim društveno-korisnim aktivnostima. Lada je izviđačica, humanitarka, volonterka i voditeljica kreativnih radionica.

Postala je poznata po tome što je s kolegicom osmisnila akciju **O La La 366 večera** s ciljem da se nahrane splitski beskućnici na način da im svaki dan druga osoba, ili obitelj, kuha i donira topli obrok. Za spomenuti projekt je 2012. dobila nagradu Ponos Hrvatske. Inače, Lada je velika zaljubljenica u pletenice i načine njihove izrade što nam je uspješno demonstrirala održavši zanimljivu radionicu kojoj su se obradovale naše djevojke s dužom kosom.

Teta Lada u akciji

VAŽNA TEMA O KOJOJ NE RAZMIŠLJAMO ČESTO

Učenici su pozorno pratili izlaganje naše gošće

Budi informiran, budi siguran, budi slobodan

naziv je edukativnog predavanja i radionice o trgovanju ljudima - globalnom problemu koji pogađa sve zemlje, posebno siromašne i zemlje u ekonomskoj tranziciji. Cilj radionice je bio podizanje razine informiranosti i zaštita mladih kao potencijalno rizične skupine.

Predavanje smo imali 4. prosinca 2018. u domskoj knjižnici. Održala ga je magistrica sociologije Jelena Budimlić, inače voditeljica Kluba mladih gradskog društva Crvenog križa Split. Učenici su saznali korisne informacije o načinima "vrbovanja" s posebnim naglaskom na društvenim mrežama, mehanizmima kako žrtve držati u ropstvu, o razlici između trgovine ljudima i krijumčarenja ljudima te mjerama opreza.

PLES - UNIVERZALNI JEZIK

Forme ritmičkog kretanja prednjačile su već u prvim etapama ljudskog razvoja pred ostalim granama umjetnosti što govori u prilog estetskoj nadarenosti čovjeka i njegovoj težnji za emocionalnim doživljajem glazbe i estetskim izražavanjem osjećaja pokretima. Kretanje, oblikovano u estetski pokret, nalazimo na izvoru svih umjetnosti koje imaju svoj izraz u ljudskoj ličnosti. Iz tog razloga ples ima dubok utjecaj i veoma je privlačan čak i onima za koje se misli da su otporni na njegov utjecaj.

Ako je arhitektura umjetnost kojom se izražava sve ono što je izvan ličnosti, onda za ples možemo reći da je umjetnost (život) čiji smo predmet upravo mi. Mogli bismo ga definirati kao stvaran poziv općeg ritma koji obilježava sve fizičke i duhovne manifestacije života. Od početka civilizacije pa sve do druge polovice 20. stoljeća čovjekove kretnje i motoričke sposobnosti bile su preduvjet preživljavanja, a kreiranje i stvaranje alata te rukovanje oruđem oblikovalo je svijet u kojem danas živimo. Od pamтивјека су pokret i kretanje imali i druge uloge; geste i grimase bile su sredstva sporazumijevanja, a pokret i ples su protkani kroz sve sfere ljudskog života.

Ples je čovjekova prirodna, usađena aktivnost, motorička reakcija na emocionalni poticaj. Uglavnom, kretanja kroz estetski, lijepi pokret umjetnički su izraz koji razumije svatko, bez obzira na dob i spol. Ples je kompleksna aktivnost koja povezuje umjetnost i sport, odgoj i obrazovanje, doprinosi umjetničkoj, glazbenoj i estetskoj nadgradnji te pozitivno utječe na motorički prostor i organizaciju slobodnog vremena. Zbog cjelovitog utjecaja, ples značajno pridonosi uravnoteženosti mentalnih i motoričkih sposobnosti, a svojim raznovrsnim sadržajima pridonosi dobrom raspoloženju, potiče ili smiruje emocije, dok je glazba dodatni poticaj za spontana ritmička gibanja koja pridonose kreativnoj djelatnosti.

Ples razvija smisao za svjesno estetsko doživljavanje, samostalno stvaralaštvo i oblikovanje lijepih i skladnih pokreta, potiče svijest o nacionalnom identitetu, ima povijest, sredstva izražavanja i terminologiju. Neosporno je povezan s kulturom naroda iz kojeg potječe. On je reakcija, i to motorička, na veselje. Treba dodati da je u prvobitnoj ljudskoj zajednici ples predstavlja dio rituala zajednice, iskazivanja osjećaja u najširem smislu.

*TEMA BROJA

Postoje tri osnovne vrste plesa: narodni, društveni i umjetnički.

Narodni plesovi su umjetničko djelo naroda koji je u svojoj neiscrpnoj riznici pronašao sve oblike doživljavanja lijepoga, izraženo poezijom, melodijom i kretnjom – plesom.

Plesovima su narodi izražavali emocionalne doživljaje pa možemo reći da su oni živa slika i izraz zajednice. Kroz takav ples možemo sagledati sveobuhvatni život čovjeka u prošlosti. Narodni plesovi odražavaju povijesne, društveno-gospodarske i ostale osobitosti pojedinoga kraja i kulture. Imaju značajnu društvenu ulogu jer svako veće okupljanje pojedine skupine ili zajednice prati i plesno zbivanje tijekom kojega se ljudi bolje upoznaju i povezuju.

Forma zatvorenog kola

Narodni plesovi često su neizbjjezan dio i vrhunac rituala. U prošlosti je bila naglašena njihova magijska uloga, a u suvremenome životu imaju simboličko značenje u procesima identifikacije. Baštinski plesovi, folklorna glazba i živa narodna nošnja pružaju nam bolji uvid u zajednički život i prošlost naroda. Osnovna forma narodnog plesa je kolo kao simbol zajedništva.

U formi kola, koje može biti otvoreno ili zatvoreno, ljudi su mogli bolje međusobno komunicirati, svi su bili izjednačeni, a kolovođu se biralo prema njegovoj sposobnosti, vještini i spretnosti. Kola su izražavala emocije te način mišljenja zajednice. Narodni plesovi mogu biti bez pratnje (nijemo kolo), mogu imati vokalnu pratnju (pjevana kola i tanci uz tarankanje) i vokalno-instrumentalnu pratnju.

Tu je narod svojom stvaralačkom intuicijom dao ogromno bogatstvo izražajnih formi počevši od najgrubljih pa do profinjenih, istančanih plesnih oblika izvedenih često s nepojmljivom virtuoznošću. Kao svoju tradiciju Hrvati su s vremenom prihvatali i plesove susjednih europskih zemalja koji su u određenome razdoblju bili modni hit. Neki od njih su: čardaš, furlana, kvadrilja, mazurka, polka, rašpa, schotisch, siebenschritt, štajeriš, oberštajer, valcer, palegaj, kukunješće i sl.

U ritualima vezanim za određene dane u godini te sve više kao scenske izvedbe plešu se i plesovi s mačevima: bojna moreška u gradu Korčuli i lančani plesovi kumpanije u selima otoka Korčule, lastovsko pokladarsko kolo, bal u maškare u Putnikovićima na poluotoku Pelješcu, te kraljice u Slavoniji i Srijemu.

Svaki kraj ima svoje stihove, melodije, plesove ili njihove varijante koje sadrže uglavnom ono što je značajno za to područje. Plesovi su živa slika zajednice zato što pokazuju sliku javnog i obiteljskog života tog kraja u prošlosti. Važno je naglasiti da je čovjek kroz povijest stvorio neiscrpno bogatstvo i drugih plesova, pantomima i prikaza, kako iz dnevnog tako i blagdanskog života, koji su popraćeni vokalnom ili instrumentalnom glazbom.

Hrvatski narodni plesovi dijele se na četiri plesne zone: panonsku, alpsku, jadransku i dinarsku.

Plesne zone Hrvatske

Proučavajući narodnu glazbu i plesove, najbolje možemo saznati o čovjeku, kulturi i društvenim odnosima zajednice. Narodni plesovi su umjetničko djelo naroda koji je u svojoj baštini našao sve moguće oblike doživljavanja lijepog izraženo poezijom, melosom i kretnjom-plesom. Poezija i melos nisu bili dovoljni kako bi narod u potpunosti mogao izraziti ono što je osjećao u dubini svoje duše. On se služio dodatnim sredstvom, pokretom koji je oblikovao upravo u ples - univerzalni jezik.

Uvježbavanje plesnih koraka

Zadovoljstvo nam je objaviti lijepu vijest da je nakon mnogo godina ponovno oživljen folklor. Budući da su učenici počeli iskazivati zanimanje za očuvanje kulturno-povijesne baštine kroz plesove, već smo na božićnoj priredbi imali priliku vidjeti svoje vrijedne učenike koji su otplesali monfrinu, stari splitski ples poznat po izrazito gracioznim pokretima, u postavi od šest plesnih parova. U nadolazećem razdoblju pripremat će se koreografije Jadranske plesne zone.

Zahvaljujemo se na podršci KUD-a Jedinstvo od kojega posuđujemo narodnu nošnju te se nadamo uspješnom sudjelovanju i dobrom plasmanu na predstojećoj Domijadi.

Marko Ugrina:

GLAZBA JE MOJE POGONSKO GORIVO

U ovoj čakuli vam predstavljamo Marka Ugrinu, učenika 3. razreda Srednje tehničke prometne škole. Marko je u našem Domu od početka srednje škole. Učenik je 3. odgojne skupine i aktivni član glazbene sekcije. Premda je vrlo zauzet obvezama, ipak je uspio pronaći djelić slobodnog vremena kako bi čakulao za Besidu. Pročitajte što nam je Marko rekao o sebi, o glazbi kojom se ozbiljno bavi i izvan Doma, kao i drugim hobijima...

1. Bok, Marko! Možeš li nam se predstaviti? Odakle dolaziš? Koju si školu pohađao? Što si upisao?

Bok! Ja sam Marko Ugrina, a dolazim iz malog mjesta Rastovca, u zaleđu Trogira. Pohađao sam Osnovnu školu „Ivan Duknović“. U Splitu sam upisao Srednju tehničku prometnu školu, smjer tehničar cestovnog prometa.

2. Zašto si odabrao tu školu i taj smjer? Misliš li nakon srednje ići dalje?

Inače volim automobile, motore i sve vezano uz njih. Čak mi je prva želja bila upisati smjer vozač motornog vozila, ali bih htio ići na fakultet, a za to mi je potrebna četverogodišnja škola. Zato sam i upisao ovaj smjer i skužio sam da nisam falio.

3. Već si tri godine u Učeničkom domu Split? Kako ti je tu? Imaš li možda kakvih primjedbi?

U Domu mi je odlično. Nikada nije dosadno. Ekipa na katu i u sekcijama slobodnih aktivnosti je vrhunska. Imam vremena i mir za učenje. Moja

odgajateljica, ali i svi ostali odgajatelji, su predobri i uvijek nasmijani. Brinu o svemu. Nemam ni jednu primjedbu, osim da bi kuharice trebale češće nabaciti osmijeh na lice dok pripremaju obroke.

4. Kažeš da je atmosfera u sekcijama odlična. U koje si sekcije uključen?

Uključen sam u nogomet i u glazbenu sekciju. To su ustvari moja dva životna hobija koja, osim u Domu, preferiram i izvan njega. Ponajprije glazbu, a nogomet usputno, kao rekreaciju.

5. Možeš li nam onda nešto reći o glazbi? Što sve sviraš i gdje?

Glazbom se bavim od četvrtog razreda osnovne škole kada sam ujedno počeo svirati klavijaturu. Danas sviram šest instrumenata i aktivan sam, osim u sekciji, u Kulturno-umjetničkoj udruzi „Andrija Matijaš Pauk“ u Marini te, odnedavno, u klapi „Žrnovnica“.

Nastup s KUD-om u Trogiru

6. Čak šest instrumenata?! Možeš li nam ih nabrojiti i koji od njih ti je najdraži?

Sviram klavijaturu, gitaru, mandolinu, kontrabas, harmoniku i bubnjeve. Najdraži instrument ne mogu odabrati jer su mi svi jednako dragi. Da nisu, ne bih ni počeo svirati.

7. Koliko dugo sviraš u glazbenoj sekciji Doma i što sve? Kakva ja atmosfera?

U glazbenoj sekциji sviram od prvog razreda srednje škole. Trenutno sviram bubnjeve i tonac sam. Prvu godinu sam svirao klavijaturu. Atmosfera je odlična. Uvijek sviramo nove stvari, zezamo se, ali kad je nastup, vježba se punom parom.

8. Rekao si da si aktivan u Kulturno-umjetničkoj udruzi „Andrija Matijaš Pauk“. Možeš li nam reći koliko si dugo aktivan i što sve tamo sviraš?

Da, u toj sam udruzi aktivan već šest godina. Kada sam se tek priključio, pjevao sam ojkavicu, to je način pjevanja u mome kraju jer ipak sam ja dite

sa sela. Zadnje tri godine sam u mandolinskoj sekciiji, a uglavnom sviram kontrabas. Tu sam najviše aktivan. Prošlo ljetno smo imali preko trideset nastupa diljem Hrvatske. Na taj način sam ostvario mnogo novih prijateljstava i to mi je jako drago.

9. Koliko često imaš vježbe i kako sve to stigneš?

Vježbe u udruzi su utorkom i petkom, a u klapi ponedjeljkom i srijedom. Planiram tjedan dana unaprijed kako bih sve uspio stići. Nekada zna biti vrlo teško i zamorno, pogotovo kada imam nastavu popodne, jer treba stići do Marine ili Žrnovnice. Ali ako to volite, onda ništa ne osjećate osim sreće i zadovoljstva što ste tu.

10. Misliš li u budućnosti naučiti svirati još neki instrument?

Nadam se. Volio bih možda naučiti svirati neki puhački instrument, kao na primjer trubu ili slično tome. Ali to će biti u nekoj daljnjoj budućnosti jer se želim usavršiti u sviranju instrumenata na kojima sada sviram.

Rijetka prilika za odmor

11. Imaš li još možda koji hobи ili zanimaciju, osim glazbe?

Pa naravno. Igrao sam neko vrijeme u osnovnoj školi mali balun, a osim baluna volim popravljati automobile i motore. To još učim, ali imam dobre učitelje. Zasad mi dobro ide.

12. Reci nam malo o svojim malonogometnim uspjesima i zašto si prestao igrati?

Tri godine sam igrao u Malonogometnom klubu Croatia Blizna. Osvojili smo nekoliko mjesnih turnira i bili smo vrhunska ekipa. Ali trebalo je trenirati mnogo više, a kako smo krenuli u različite srednje škole, nismo se više mogli uskladiti. I tako sam prestao igrati mali nogomet. Sudjelovao sam nekoliko puta na domskom turniru, ali nisam se baš proslavio.

13. Kažeš za sebe da si „dite sa sela“? Što to znači?

Hm, to je malo teško objasniti. Kad to nekome kažeš, odmah promisli da si neka seljačina i da ne znaš ništa osim *beštimat i pit'*. Međutim, to je sasvim drukčije. Na selu sam naučio dovoljno poslova da i bez škole mogu normalno živjeti. Zna li neki mladić,

koji je moje godište i koji živi u gradu, upaliti motornu pilu i ispilati kubik drva ili traktorom zaorati njivu? Sumnjam. Ali to je težak posao, što bi se kod nas reklo „kruv sa sedam kora“, i upravo sam zbog toga ovdje, na školovanju.

14. Kažu da učenički dom spaja ljudе? Je li to istina?

Mogu potvrditi da jest. Veliko je bogatstvo steći brojna poznanstava i prijateljstva unutar Doma. Osim toga, u Domu sam prije dvije godine upoznao djevojku. Zaiskrilo je upravo dok smo imali probe za božićnu priredbu i od tada smo zajedno. Mi smo dokaz da ponekad ljubav ne treba tražiti daleko, već je ona tu, preko puta.

15. Koji je tvoj životni moto?

Privilegija u životu je biti ono što jesi.

Nastup na Regionalnoj domijadi u Dubrovniku

16. Imaš li planove za budućnost?

Imam. Želim završiti fakultet, naći dobar posao, a uz sve to baviti se glazbom i nastaviti svirati. Ne zaboravite, glazba je ipak moje pogonsko gorivo.

Pitanja postavila: Rija Tudor

MEDIJI

Sloboda ili moderno ropstvo?

Prilog pripremio: Jurica Lukšić

Sloboda. Što je to sloboda? Ako ste promislili na slobodu u pravnom smislu, prevarili ste se. Riječ je o tzv. „modernoj slobodi“. Postali smo robovi interneta i medija koji zahtijevaju previše naše pažnje i oduzimaju nam mnogo slobodnog vremena. Svatko od nas je, htjeli mi to ili ne, rob medija.

Mediji nam neprestano nešto nude. Prvo nešto vidimo, zatim to poželimo pa na koncu i kupimo. Agresivni marketing pozitivne strane medija sve više pretvara u negativne. Reklame prečesto „iskaču“ iz serija i filmova, a u zadnje vrijeme su ih čak ubacili i u TV Dnevnik. Svi ste sigurno primijetili kako reklame uvijek dođu u najzanimljivijem trenutku filma ili serije, u srži same akcije, kako bi bile što zapaženije. Reklame postaju sve duže i napornije pa zbog toga film od sat i četrdeset pet minuta gledamo barem dva i pol sata. Čemu zapravo služe te reklame? Njihova je svrha na razne se načine nametnuti kupcu, izazvati u nama potrebu da nešto kupimo/imamo, iako nam to često puta nije potrebno. Primjera radi, dok gledamo neki film, najčešće iskoče reklame za čips, sladoled, bombone i sl. Uz njih često uskoče i reklame za razne nove (čitaj: skupelj) mobitele i slične uređaje. Kada vidimo takvu reklamu i sutradan odemo kupiti novi mobitel, mi smo se odrekli svoje slobode i postali rob medija. Kako to? Reklame se rade s ciljem da nam prezentiraju što je u modi kako ne bismo bili demode. I, budimo iskreni, većina nas će prije kupiti majicu s natpisom *Calvin Klein*, nego istu majicu bez tog natpisa. Kada se odlučimo na takvo što, iznova gubimo svoju slobodu i iznova padamo u ropstvo. Iako mediji imaju i pozitivne strane jer nam omogućuju pristup informacijama sa svih strana svijeta, i one sve više gube na vjerodostojnosti.

Zahvaljujući medijima, dobit ćemo informacije o svemu što se događa u svijetu, iako ta saznanja možda neće odgovarati realnosti jer će naši, a i strani mediji, više pažnje posvetiti nekim razvijenim zemljama nego nekoj siromašnoj zemlji. Primjerice, ako uragan pete kategorije prijeti Aziji, mediji to neće spomenuti, ali ako uragan treće kategorije prijeti SAD-u, to odmah stoji na naslovnicama svih novina i trenutno postaje udarnom viješću u središnjem Dnevniku. Mediji nam omogućuju gledanje filmova i serija od kuće što nam pruža mnogo veću udobnost i slobodu od odlaska u kino. Međutim, nije važno što nismo otisli od kuće jer reklame će pronaći put do nas...

VUKOVAR:

PUTOVANJE PREPUNO PONOSA

Svaki rat donosi tugu, jad, sablazan i ostale katastrofalne posljedice. U takvom je ratu bila i moja Domovina. Iako neporažena, pobjednica, mnogi dijelovi njezina teritorija nisu kao ranije, sve se promijenilo.

Danas se s posebnim pijetetom prisjećamo tih dana, žrtava, poginulih i umrlih, vojnika i civila. U spomen na to održavaju se brojni mimohodi i hodočašća te im se na različite načine odaje počast. U jednom od tih mimohoda već šest godina sudjeluje i moj Dom, Učenički dom u Splitu. Mimohod je dug 48 kilometara i u njemu svake godine sudjeluje sve više ljudi. Polazna točka je grad Osijek, a hodočasti se do Grada Heroja, našeg Vukovara. Ove sam godine i ja odlučio sudjelovati i tako odati počast svim poginulima. U suradnji s domom iz Osijeka, uprava Doma organizirala nam je put i smještaj kako bismo bili dio jedne velike priče da se Vukovar nikad ne zaboravi. Odluke o putovanju donesene su nekoliko dana prije polaska, a za nas sudionike tih par dana prolazilo je jako, jako sporo. Jedva smo čekali taj dan, dan polaska prema Vukovaru.

Toga jutra, radi jake želje koja se krila u nama, svi smo rano ustali, doručkovali prije puta te konačno i krenuli. Put je trajao dugo, uz kraće pauze gotovo devet sati. Pri početku putovanja smo bili jako razigrani i raspjevani, slušale su se svima poznate pjesme.

Ta atmosfera nas je dugo držala te smo se, ne misleći na put, zabavljali na svoj način. U početku smo išli "starom cestom" koja je vijugava i krivudava, koja nas je ljuljala i drmala, ali glasove u pjevanju nije ometala. Nakon uključenja na autoput, napravili smo prvu kratku pauzu. Nastavak puta bio je lakši i brži, sati su prolazili, a mi ih pjesmom ispraćali. Sljedeće stajalište bilo je pokraj Zagreba i tamo smo dobili malo dužu pauzu kako bismo nešto prezalogajili. Odatle nam je put bio ravan,

Hodanje Trpinjskom cestom

Na Memorijalnom groblju žrtava iz Domovinskog rata

bio ravan, preostalo još samo nekoliko sati do cilja. Atmosfera u busu je i dalje bila burna te nitko nije zaspao. Brzo je vrijeme istjecalo i već je polako padao mrak. Malo po malo, bili smo sve umorniji i pospaniji. Bila je to mala kriza koju smo ubrzo razbili pjesmama te se uz izuzetnu energiju pojedinaca, raspoloženje u trenu pravilo. Bili smo nadohvat cilju, na ulazu u grad Osijek.

Našim smještanjem u Dom učenika Ugostiteljsko-turističke škole završio je prvi dan puta. Ne baš nas pavani, ustali smo, doručkovali te potom dobili plan aktivnosti za taj dan. Prvi dio dana bio je rezerviran za obilazak Vukovara. Pošli smo prema voljenom gradu uz pjesmu koja se nije gasila cijelim putem. Prvo smo otišli posjetiti Muzej vučedolske kulture. To je novi, moderni muzej u kojem se nalaze mnogi važni predmeti iz vremena Vučedola koji vjerno opisuju i oživljuju istoimenu kulturu. Sljedeća postaja nam je bio Spomen dom Ovčara, jedno od najvećih stratišta grada Vukovara, na kojem smo se pomolili za žrtve, zapalili svijeće te sve ovjekovječili fotografijom. Nedaleko od ove grobnice nalazi se i groblje na kojem su dostojanstveno zakopane žrtve rata. Nekoliko smo minuta proveli u razmišljanju i molitvi. Nakon toga smo se malo odmakli od tužnih sjećanja na događaje koji su se, nažalost, dogodili u Domovinskom ratu. Otišli smo u grad Vukovar, u malu gradsku luku na rijeci Dunavu gdje se nalazi poznati, veliki, bijeli križ. Po završetku obilaska, slobodno vrijeme smo iskoristili i proveli uz tople napiske. Usljedio je povratak u Osijek, odmor i spremanje za dugu noć na nogama. Cijelo popodne proveli smo u

osječkom Domu čuvajući snagu za noćno hodanje. Uz brojne priče i dogodovštine ispričane u domskoj sobi u kojoj smo se okupljali, vrijeme je prolazilo, a polazak se bližio. Odjednom smo se svi počeli spremati za mimohod. Stvari su bile posvuda, svi su se užurbano kretali, imena su odjekivala hodnikom, sve je oživjelo pa je uslijedila i pjesma koju smo svi pjevali. Konačno smo se okupili pred Domom pa smo, uz brojne zastave i rekvizite, krenuli prema mjestu na kojem započinje naš mimohod. Obratili su nam se župan i zapovjednik, odsvirana je himna, dobili smo upute i sve je bilo spremno za polazak. Odjednom je jedan vojnik viknuo glasom koji te istovremeno plašio i bodrio: "Idemo!" Kolona se odjednom počela kretati. To su bili naši prvi koraci i bili smo jako uzbudeni. Uz nas su hodali i vojnici koji su nas dodatno motivirali i savjetovali. Malo po malo, kroz tamnu noć, naša se kolona probijala i ponosno hodala.

Ispred Doma učenika Ugostiteljsko-turističke škole

Pokraj Središnjeg Križa na Dunavu

Put je bio ravan, ni brdovit ni strm, uz dvije krvine na cesti, sve ostalo poput niti. Došli smo do prvog stajališta, malo se okrijepili i nastavili istim tempom. Pratila nas je noćna tišina, tu i tamo neki upečatljiv glas prevladao je u koloni, ali sve je bilo mirno i spokojno. Koraci su se brojali i bili smo sve bliže cilju. Povremeno bismo zastali i malo odmorili, a onda opet ustajali na noge lagane, u istu formu, istim tempom, dalje. Na trećem je stajalištu počeo padati snijeg. Nekima je to donijelo radost, neki su bili bezvoljni, a neki su ostali suzdržani. Usprkos snijegu i vodi koju je stvarao tiho padajući, kolona je nastavila kao da se ništa nije dogodilo. Gledati pod svjetлом snijeg kako pada meni je bilo posebno, oduševila me ljepota prizora. Na ovom dijelu puta neke je već počela hvatati nervosa, htjeli su odustati i vratiti se. Zajedno smo ipak nastavili hodati, bili smo ponosni, ohrabrilici jedni druge i išli dalje. Svakim korakom postajali smo umorniji. Vukovar je bio sve bliže, ali noge sve umornije. Hodali smo i dalje dok je zora svitala i dan se budio. Dok smo nagadali koliko još ima do cilja, ugledali smo prometni znak na kojem piše Vukovar. Odatile smo trebali hodati još 10 km. U predgrađu Vukovara okupili smo se svi iz Splita. Na mnogim se licima ocrtavao umor. Nakon razgovora, naši su odgajatelji odlučili da tu prekinemo hodočašće i vratimo se natrag u Osijek. Iako su nam ostala još tri kilometra do kraja, većina je bila jako umorna pa je odluka o prekidu hodočašća bila opravdana. Svojim autobusom vratili smo se u Osijek. Vrlo brzo smo uskočili u krevete i pozaspali. Ponovo smo bili u pokretu oko sredine popodneva kada smo objedovali i ostatak

dana proveli obilazeći grad. Bilo je zanimljivo, a sad smo imali i snage izdržati. Vrijeme je prolazilo i treći dan se bližio kraju. Ujutro smo prema planu trebali krenuti za Split pa smo te večeri spremili stvari i napavali se. Iz Osijeka smo otišli sretni i puni dojmova na događaje koje ćemo dugo prepričavati. Povratak je bio brži jer nismo često stajali. Mnogi su spavali u autobusu, a tek poneki međusobno razgovarali. Kako je put odmicao, postajali smo sve nervozniji. Vani je bio mrkli mrak i nismo imali volje ni za što. Konačno, nakon sati i sati vožnje, ugledati Split svima je bilo dragoo. Gotovo svi smo pomislili: „Dome, slatki dome!“ Ne bismo ga htjeli mijenjati ni za što. Nakon toga smo dugo pričali o Vukovaru i svemu što smo prošli. Bilo nam je stvarno lijepo i drago što smo bili tam, a ponos smo ponijeli u srcima...

UČENICI O HODOČAŠĆU:

Drugu godinu za redom odlučio sam odati počast Vukovaru i svima koji su se žrtvovali za slobodu Lijepe Naše. Hodajući u koloni sjećanja, razmišljao sam o ljudima koji su u koloni napuštali svoje domove dok su brojni drugi stradali. Nakon mnogo godina raduje me što se ljudi vraćaju i dolaze novi. Kako kaže stih pjesme: „Iz majčina krika sloboda se rađa, a tu slobodu ja živim i ne zaboravljam.“ P.S. Rado ću se vraćati i odavati počast voljenom gradu – Vukovaru.

Marko Samodol

Put u Vukovar bio je nešto posebno. Hodočašće me ojačalo i nadahnulo. Postala sam ispunjen čovjek, čovjek pun nade i poštovanja. Naučila sam se boriti s fizičkom bolji i otkrila da je to stvar moje psihičke stabilnosti. Nakon ovog putovanja ja sam druga osoba.

Helena Delaš

Moje putovanje u Osijek i Vukovar opisao bih kao jedno prekrasno iskustvo koje će mi trajno ostati u sjećanju. Najjači dojam na mene je ostavio pogled na toliko mladih ljudi, hodočasnika, koji su svojim prisustvom i molitvom odali počast vukovarskim žrtvama. Iako je put od 46 kilometara bio iznimno težak, to je bila moja minimalna žrtva u usporedbi na žrtvu koju su oni podnijeli za nas.

Dominik Romac

Bilo je lijepo sudjelovati u hodočašću Osijek – Vukovar jer nas je sve povezivao osjećaj pripadnosti. Znali smo svoju prošlost i sjećali se onih koji su zasluzni za našu slobodu. Rado bih ponovila to iskustvo i sljedeće godine.

Margareta Kujundžić

Putopis napisao: **Ante Brdar**

“ GODINE I POGLEDI NA ŽIVOT ”

Poznato je da su djeca do desete godine života obično fascinirana starijima od sebe te vrlo precizno broje svoje godine. U toj dobi su vrlo precizni prilikom odgovora.

- **Koliko imaš godina?**
- **Imam 4 i pol godine!**

Dakle, od njih ćete dobiti vrlo konkretan odgovor.

Ali priznjajte, nikad niste čuli da netko ima 37 i pol godina!

Kad tinejdžere pitate za godine, često dodaju još koju kako bi se predstavili odraslijima. Primjerice, reći će da uskoro navršavaju 18, iako imaju tek 16. Dakle, jedno je stvarno, a drugo ono što žele pokazati pred ostalima.

U srednjoj dobi, u 30-im ili 40-im godinama, ljudi točno govore koliko imaju godina.

Kasnije se opet ponavlja priča kao u tinejdžerskoj dobi, tj. počinje varanje s brojem godina. Kad pitate 57-godišnjaka za godine, obično

će vam odgovoriti: **Prešao sam 50!** Zašto?

Zato jer se želi predstaviti mladim. Ta faza traje otprilike do 70-e godine.

U 80-ima opet točno odgovaraju koliko imaju godina.

U dubokoj starosti ponovo počinje precizno brojanje godina. Tada obično možete čuti: **Imam 92 i pol!**

A znate li kako odgovaraju ljudi koji prijeđu stotu? Oni su još precizniji! Reći će vam:

Imam 101 godinu, tri mjeseca i 4 tjedna. Nerijetko broje i dane.

PORUKA:

Život je kao fotografija. Kad se nasmiješi, bolje ispadne. Zato svaki dan nabaci osmijeh i budi zahvalan za dar života. Tako će ti postati nevažno koliko imaš godina jer će se stalno osjećati mladim.

Ante Skelin:

ADVENT U ZAGREBU I LJUBLJANI

Kad sam prvi put saznao da naš Dom priprema putovanje na Advent u Zagreb i Ljubljani, bio sam ushićen. Znao sam da je Advent u Zagrebu proglašen najljepšim u Europi, a dvije godine ranije, u društvu majke i sestre, iskusio sam čari Zagreba u predbožićno vrijeme. Htio sam to ponovo doživjeti pa sam se prijavio za putovanje. Osim toga, htio sam prvi put vidjeti Ljubljani. Iz moje odgojne skupine prijavio se i moj prijatelj Stipe Bartulović. Nakon desetaka dana iščekivanja došao je i taj petak. Iako se sama vožnja autobusom činila napornom, uz odličnu ekipu i dobru atmosferu, prošla je vrlo brzo i ugodno. Bili smo smješteni u Učeničkom domu Novi Zagreb, a dočekali su nas odgajatelji i učenici koji su se pokazali domaćinima kakve samo možete poželjeti. Zajedno smo se uputili na Trg bana Josipa Jelačića, u samo središte grada. Zvonjava božićnih zvončića, miris čokoladnih medenjaka i toplih fritula s cimetom naprsto su mamili prema drvenim kućicama i štandovima.

Najveća atrakcija je bila na Trgu kralja Tomislava na kojem se od 2014. godine postavlja klizalište. Kako je većini nas to bio prvi put na klizanju, bilo je dosta pada, ali svi smo ostali u komadu. Također smo posjetili i tunel Grič koji ima posebno značenje za Zagreb. Ovaj 350 metara dug tunel napravljen je davne 1943. godine. Tunel je bio prekrasno okičen s bezbroj lampica u plavo-bijelim nijansama. Sve je ovo tek dio adventske čarolije koja naprosto ostavlja bez daha.

U Zagrebu smo posjetili prekrasni Učenički dom Marije Jambrišak koji se također uključio u adventska

događanja grada Zagreba. Bili smo počašćeni ukusnim kolačima i toplim čajem. Subota je započela odlaskom kod naših susjeda u Ljubljani. Prešli smo Zmajev most koji obilježavaju četiri velika bakrena zmaja, a obišli smo i Prešernov trg - centralni trg na kojem se nalaze mnoge znamenitosti. Jedna od njih je Tromostovje (trostruki most) što je pravo malo arhitektonsko čudo. Obišli smo i glavnu tržnicu na kojoj su se mogla naći raznovrsna jela i slastice kao što su miške (kod nas poznate kao fritule). Već u popodnevnim satima morali smo krenuti natrag prema Zagrebu. Dva dana u dva grada su prebrzo prošla i već je došla nedjelja. Poslije zajedničkog doručka u Učeničkom domu Novi Zagreb krenuli smo za Split prepuni ugodnih doživljaja i dojmova. Advent u Zagrebu i Ljubljani je doista jedna prekrasna pustolovina koju ćemo svi zajedno dugo pamtitи i prepričavati.

Zagrijavanje uz tople napitke

U Učeničkom domu Marije Jambrišak

Razglednica iz Ljubljane

S Adventa u Zagrebu

Pogled na rijeku Ljubljanicu

Druženje u Ljubljani

Na Tromostovju

VESELE GLJIVE: DOPADLJIVE I MAŠTOVITE

Na prvom sastanku koordinatora i ravnatelja učeničkih domova, sudionika u projektu Maškare 2019., prihvaćen je prijedlog Učeničkog doma Split da se ove godine maskiramo u **Vesele gljive**. Potom je u kreativnoj radionici našeg Doma uslijedilo okupljanje zainteresiranih učenika pod vodstvom koordinatorice projekta, odgajateljice Željane Puizine. Nakon što je donesen plana rada, napravljeni su prvi koraci u izradi maski, odnosno klobuka. Gljive su nastajale rezanjem i lijepljenjem hamer papira i najlona. Atmosfera je bila ugodna i zabavna, a radionice su trajale nepuna dva mjeseca.

Zajednička proba kostima i same koreografije održana je sredinom veljače u Učeničkom domu Franje Bučara u Zagrebu, a sudjelovalo je 130 veselih, maškaranih i rasplesanih učenika.

Generalna proba u Zagrebu

Karnevalska svečanost je krenula 3. ožujka ove godine, točno u podne. Bila je to **36. Međunarodna karnevalska povorka u prijestolnici Kvarnera**. Uz domaćine, Učenički dom Kvarner te nekoliko zagrebačkih učeničkih domova, u povorci su sudjelovali domovi iz Skopja, Maribora, Karlovca, Virovitice i Splita. Ovo je četvrta godina za redom da naš Dom nastupa u povorci Riječkog karnevala pod nazivom Nevera iz Kvarnera. Sudjelovalo je dvadeset i troje naših učenika s odgajateljima i ravnateljem. S učenicima preostalih domova formirali smo skupinu s više od 150 dopadljivih i zanimljivih Veselih gljiva koje su hodale i plesale u povorci.

Spremni za povorku

U nepreglednoj i suncem obasjanoj koloni maškara, osim Veselih gljiva, mogli su se vidjeti astronauti, orači, krotitelji lavova, vikingi, rajske ptice, gangsteri te brojni nevjerojatni likovi iz svakodnevnog života. Međunarodna karnevalska povorka je ove godine privukla 104 karnevalske grupe s gotovo 11.000 sudionika i 67 alegorijskih kola. Radujemo se što smo i ove godine, četvrti put za redom, nastupili i uživali u suradnji i druženjima s učenicima iz drugih učeničkih domova.

Svi su osjetili Neveru s Kvarnera

Dva dana nakon Riječkog karnevala, na pokladni utorak, osmero najkreativnijih učenika koji su marljivo radili na izradi maski, nagradili smo izletom na Samoborski fašnik, višestoljetnu manifestaciju i najveću pokladnu svečanost u tom dijelu Europe, koji se ove godine pokazao u svom 193. izdanju.

Reportažu pripremila:
novinarska sekcija

Na Trgu kralja Tomislava u Samoboru

SEKCIJA RUČNOG STVARALAŠTVA

Prilog pripremio: Jurica Lukšić

U ovom broju Beside predstavljamo vam Sekciju ručnog stvaralaštva kao jednu od brojnih slobodnih aktivnosti koje Učenički dom Split organizira za svoje učenike.

Sekciju vodi, uvijek nasmijana, odgajateljica Marijana Božinović. Uključeno je nas 12-ero. Ove smo školske godine radili s mnogo zanimljivih materijala i tehnika, a neke od njih ćete upravo upoznati...

MORSKO STAKLO

Od različitih veličina i oblika morskih stakalaca izradivali smo raznolike motive. Svatko od nas je samostalno odabrao što će raditi.

Postupak:

1. Prikupili smo stakalca s plaže.
2. Uzeli smo tvrdi papir i izrezali ga u obliku pravokutnika.
3. Uz pomoć super-ljepila lijepili smo stakalca ovisno o motivu koji smo odabrali.

Neki od radova su: sidro, ptice, ribe, svjetionik, kornjače.

IZRADA MAGNETA

Od okruglih stakalaca, magneta, ljepila i papira s logotipom našeg Doma, izrađivali smo magnete koje smo kasnije poklanjali odgajateljima.

Postupak:

1. Isprintani logotip Doma izrezali smo u obliku kruga.
2. Na papir smo nanijeli ljepilo te stavili staklo.
3. Brusnim papirom smo izbrusili ostatak papira.
4. Na kraju smo zalijepili male okrugle magnete i pričekali da se sve osuši.

BOŽIĆNI UKRASI #1

Dva tjedna prije Božića započeli smo s izradom božićnih ukrasa. Jedan dio tima je izrađivao veliku kuglu.

Postupak:

1. Iz starih knjiga, koje nisu za upotrebu, izrezivali smo male papiriće.
2. Papiriće smo uvijali.
3. Uvijene papiriće smo silikonskim pištoljem lijepili na veliku kuglu od stiropora.

BOŽIĆNI UKRASI #2

Drugi dio tima izrađivao je božićne kuglice za božićnu jelku. Kuglice su raznolikog izgleda jer su izrađivane na specifičan način od papirnatih ubrusa s božićnim motivima.

Postupak:

1. Salvete smo razdvojili na slojeve (bile su troslojne).
2. Izrezivali smo različite motive.
3. Naslanjali smo komadiće ubrusa na kuglicu od stiropora koju smo prethodno premazali ljepilom.
4. Kada su se kuglice osušile, iznova smo ih premazivali ljepilom i na njih stavljali sitne šljokice.

U božićno vrijeme izrađivali smo i različite figure od drvenih komadića koje smo dodatno ukrašavali, a uoči Valentinova smo tkali srca od filca.

Patrick Mraz:

ŠKOLOVANJE NE MORA BITI LOŠA MANISTRA!

Mrazove teške knjige

Današnja je zajednica, blago rečeno, u nezgodnom periodu razvoja. Postignuti napredak u prethodnih stotinu godina uistinu je bio izvanrednih razmjera. Pozitivni aspekti ljudskog života su poboljšani, a negativni umanjeni. Međutim, s napretkom su se pojavila nova pitanja koja tek očekuju svoj odgovor. Među tim pitanjima posebno ističem jedno koje osobno smatram poprilično nespretno obrađenim. Riječ je o temi poznatoj svakom adolescentu - školovanje.

Školovanje, koje se nama mladima predstavlja kao odskočna daska za bolji život, veoma je upitan oslonac. Time se ne osvrćem općenito na školu, već na cijelokupni školski sustav koji se može usporediti jedino s jako nesretnom manistrom. Ovim se izričito želim obratiti mladima koji vide školu kao najveći problem jer je škola, usprkos tom mišljenju, neophodan faktor današnjeg društva i bila bi ludost tvrditi suprotno. Predrasuda kako su nastavnici problem, iako debatna, vuče korijenje iz mnogo većeg problema. Naime, problem se nalazi u metodologiji kojom se sustav koristi. Školski sustav idealizira kvalitetne rezultate na širokom polju znanja. Time se nameću određeni standardi i troš energija mladih koja bi mogla biti usredotočena na uže polje znanja. S užim poljem znanja i istom količinom utrošene energije rezultati bi se potencijalno mogli poboljšati. Čini se kako veliki dio našeg društva nije u potpunosti toga svjestan, ili barem onaj vladajući dio. Prisjetimo se: „Quality over quantity“.

Dakle, mlađi ostaju iscrpljeni nastojeći doseći standarde koje im nameće autoritet. Tako se otvara „Pandorina kutija“. Nakon nekog vremena ti nametnuti standardi postanu naša krajna svrha. Samo utjelovljenje tih standarda je upravo ono što je rođeno sa školom - pisana provjera. Da, strava i užas pred kojom se i najveći huligani znaju pokolebiti kako bi prošli godinu. Svi smo barem jednom probdjeli noć zbog nje. Upravo to smatram izvorom problema. Cijeli je sustav prilagođen samo popunjavanju tih praznih papira po kojima se ispisuju šuplje informacije. Pisane provjere bi trebale služiti kao opruga našeg intelektualnog razvoja, a ne njegov temelj. I što onda ostaje nakon pisane provjere. Znanje? Ne, ostaje samo činjenica kako smo najveće štreberčine na svijetu. Vjerovali ili ne, nećemo se sjetiti imena petnaest egiptских faraona koje smo nekoliko puta spomenuli tri godine ranije. Zato se i ne osjećamo pametno, već kao da

smo izgubili vrijeme. Možda će vam ovo zvučati stereotipno, ali ista stvar se događa zarobljeniku koji je svjestan svog zarobljeništva, a opet ne može učiniti ništa osim slušati naredbe nadredenih. Polako postajemo asocijalni, povučeni, ovisni, a često i psihički te fizički nestabilni. Navedeno je uvjetovalo znatan porast depresije i tjeskobe među mladima. Zato mogu odgovoriti na pitanje koje muči svakog roditelja: „Zašto stalno visiš na mobitelu?“. Mobitel nam predstavlja jednostavni bijeg od nametnutih standarda. On je doslovno naš socijalni život koji je školovanje pregazio. Mnogi roditelji bi sada počeli navoditi negativne aspekte mobitela i, uglavnom, bili bi u pravu. Uporaba mobitela nije loša, ali prekomjerna uporaba jest. U prvom redu nam prijeti opasnost od gubitka kontakta s realnošću. Mobiteli nisu stvoreni kao sredstva za saniranje problema ili sigurne zone, već kao njihovi ventili - koji lagano mogu početi popuštati. U najgorem slučaju nas čine višestruko hendikepiranima. Evo jedno pitanje za starije: „Zar stvarno vjerujete kako nismo upoznati s navedenim?“ Ipak, sve se svodi na to koju vrstu otrova pijemo, zar ne? Zarobljenici smo koji spas vide u zarobljeništvu.

No, kao što sam spomenuo, ovo je neugodan period razvoja. Društvo će se, bez sumnje, promijeniti, nabolje ili nagore. Budimo optimistični! Nova kurikularna reforma „Škola za život“ predstavljena je kao traženi odgovor na mnoga pitanja s ovog područja. No, to je priča za sebe. Lako je postavljati pitanja o budućnosti, ali je teško na njih dati odgovor.

MOJE IDEJE ZA BOLJI ŠKOLSKI SUSTAV:

1. Ponuditi više izbornih predmeta.
2. Poticati važno, a izbjegavati trivijalno.
3. Manje sjedenja uz više terenskog rada.
4. Manje „bubanja“ - više učenja s razumijevanjem.
5. Uvesti ocjene od 1 do 10 radi jasnije razlikovne uloge.
6. Za pojedine školske sate osigurati online nastavu.
7. Lakše torbe = manje skolioze.
8. Školski ormarić za svakog učenika.
9. Uvesti predmet Financijska pismenost.
10. Bolje povezati učenike diljem svijeta.

I MI NOSIMO RUŽIČASTE MAJICE

Dan ružičastih majica smo obilježili kroz aktivnosti kojima smo nastojali učenike senzibilizirati za uočavanje i prepoznavanje oblika nasilja te potrebu pravilnog reagiranja na iste. Dan ružičastih majica, poznatiji kao **Pink Shirt Day**, program je osvješćivanja i prevencije vršnjačkog nasilja, a obilježava se diljem svijeta zadnje srijede u mjesecu veljači.

Ovim se programom nastoji podići svijest o vršnjačkom nasilju, velikom problemu među djecom i mladima s mogućim teškim posljedicama. Kao ustanova s nultom stopom tolerancije na nasilje, obukli smo ružičaste majice kako bismo dali potporu ovom hvalevrijednom programu.

Na inicijativu Centra za edukaciju i prevenciju nasilja, Hrvatski sabor je 2017. godine potvrdio ovaj dan kao Nacionalni dan borbe protiv vršnjačkog nasilja. Cilj je brojnim aktivnostima osvijestiti javnost o nasilju, njegovim posljedicama, ali i snazi koju pozitivne društvene vrijednosti i poštivanje različitosti imaju na djecu i mlade. Nasilje danas nije samo verbalno ili fizičko, već je sve izraženje u virtualnom svijetu i na društvenim mrežama koje djeca i mlađi svakodnevno koriste. Ovaj dan treba biti podsjetnik svima nama da odlučno kažemo **Nasilje prestaje ovdje!**

Prilog pripremila: **novinarska sekcija**

Dan smo proveli u ružičastom

SVEMIR ILI NEMIR?

Prerano je završilo
da bih rekla kraj,
nismo znali da nemirno
more
vodi u beskraj.

Ne vadi sidro
iz dubine te,
možda u toj sjeni
moj osmijeh skriva se.

Srce, samo, u slobodi
stoji i doziva,
a od tebe ni traga,
ni glasa, ni poziva.

Ti si u svoj
krenuo svit,
znam da nijedna
nije uspjela prijeći tvoj
štít.

Je l' u njemu kriješ
za skitnicu poput tebe,
ili ćeš samo bit narcis
i čuvat ga samo za sebe?

Dotrči mi u zagrljaj,
oduzmi mi dah,
jer ovo srce opet
voli da nije ga strah.

Za tvoje noći tužne
više ni ne marim,
ali oči pune suza
tjeraju me da se sramim.

Možda moje tijelo
za nečim većim žudi,
no i dalje odbijam
svaku dušu koja mi se
nudi.

Razbijam zidove
ne znajući kuda poći;
lutajući, tražim mjesto
gdje sve će proći.

Od pada s vrha
ne dijeli me ni metar,
jer jedino tamo ti mogu
čuti glas kroz vjetar.

Hoće li me opet
odvesti u svemir
ili, kao zadnji put,
ostaviti u srcu nemir?

Ana-Maria Zmijarević

Karlo Senta - Lik iz filma (olovka)

Karlo Senta - Leonard Cohen (tempera)

Marko Samodol - Život u vali (fotografija)

GDJE SU NESTALE ZVIJEZDE?

Za nebo možemo reći da je lijepo ili ružno, može biti sunčano i oblačno, djelovati toplo ili hladno. Ponekad je tmurno toliko da želimo pobjeći u kuću. Tako razmišljam o nebu danju, ali noću je priča potpuno drugačija. Noću je nebo uvijek lijepo i zauvijek će biti prelijepo, a glavni razlog tome su zvijezde, najbrojniji „stanovnici“ neba. Zvijezde su tu, s nama od samoga početka i bit će tu do zadnjega trenutka.

Zato ne možemo kročiti kroz život, a da ih ne opažamo, zastanemo i divimo se njihovoј brojnosti, veličini i sjaju koji dopire iz najudaljenijih krajeva i najmračnijih dijelova svemira.

Nažalost, postoje ljudi koji nikada u životu nisu bili fascinirani zvijezdama i koji nikada nisu pogledali nebo pitajući se: „Nije li to nevjerojatno?“ Nisu krivi oni koji ne mogu doživjeti tu čaroliju već mjesto na kojem se nalaze. Mene, koji sam s otoka, takvo nebo okružuje ili me je barem okruživalo dok se nisam preselio u Split. Na otoku bih uživao u toplim ljetnim noćima u kojima je tako ugodno biti vani, pod zvjezdanim svodom da možeš slatko zaspasti. Gledanje u to lijepo nebo prepuno točkica tjera nas na razmišljanje o tome što smo

mi naspram neba, jesmo li samo kap u oceanu? I doista je tako. U tom trenutku čovjek izgubi pojам o sebi, a sve drugo mu postane još nejasnije. Kada pogledam nebo u Splitu, ne vidim nijednu točkicu, već samo žutilo koje stvara javna rasvjeta koja ometa velikog madioničara u izvođenju svog najboljeg nastupa. Tada se ne osjećam kao na otoku, ali kad vidim mjesec, velik i moćan, kako se s lakoćom probija i dolazi do mojih očiju, bude mi lakše, iako nije dovoljno. Ponekad se s prozora Učeničkog doma Split može vidjeti i Mars, ali jedva, malo. Kao netko tko voli nebo, htio bih da ga i drugi vole i da imaju imaju priliku uživati u njegovoj ljepoti i beskraju.

Jedan od najljepših „nebeskih“ događaja otkad sam tu, zbio se krajem prošle godine. Grmjelo je i sjevalo, kiša se pretvarala u tuču i grad... Bilo je dosadno dok u jednom trenutku cijeli Split nije pao u crnilo i tišinu nebeskih ruku. Samo je sijevanje, tu i tamo, osvjetljavalo grad u tami. Istina, izgledalo je stravično, ali čim sam pogledao put neba raspoloženje se promjenilo. Tama koja je pala na grad osvijetlila je nebo i zvijezde. Tada sam ih prvi put ugledao sa svog prozora u Splitu. I tako, promatrajući ljepotu neba uz ružnoću vremena i tamu nad gradom, počela je duboka noć. Bio je to kraj dana.

Nadam se da su upravo te noći mnogi uspjeli vidjeti zvijezde.

Martin Sardelić

Crteži Nikole Bogoevića (olovka)

Portret vuka

Romantika na mjesecu

Djevojka sa srcem

Lara Đuzel - Balkobran (fotografija)

Nera-Ana Latinac - Misterij (fotografija)

Ivana Vukušić - Igra svjetla i sjene (fotografija)

Veronika Stanković - Odraz grada u moru (akvarel)

OGNJIŠĆA NAŠA DAVNA

Sitin se često ognjišća od stine
Sa žeravon ispo' kotlače od gline,
U koj' ljuti brujet na vatri vrije,
Di svi gledaju i svako se smije,
Di sa grede komaštare vise,
Di se ljudi druže nakon mise.
Tu se sa sinije iz iste zdile ide,
A ljudi na svome tronošcu side.

Di svak oće zapivat i zagalamit
Jerbo ni'ko mu ne more zabranit,
Di pod istin krovon svako čeljade
Svakome pripovida radosti i jade,
Di se ganga piva i gusle ore
Po cilu veče, digod i do zore,
Di žene vunu na kudilji predu
Zbijajući zgode i šale po redu,
Di se pletu bičve su pet igala,
Od svoje majke uči svaka mala,
Di su skupa živili unuci i dide,
A neviste i svekrve zajedno side.
Takva su bila ognjišća naša,
Nije smetalo šta se ila kaša,
A nu danas: mobitel u ruci,
Samo leži i po sobi se vuci.
Učimo od naši' ognjišća davnii'
Jerbo su to bili dani nezaboravni.

Luka Marević

Veronika Stanković - Tovar (pastel)

Luka Marević - Stara imotska nošnja (rapidografi)

POZNAJEŠ LI PRAVILA BONTONA?

Izraz **bonton** dolazi od francuskih riječi Bon Ton što u prijevodu znači dobar način. Riječ je o dogovorenom kodeksu ponašanja kojeg bi se trebao pridržavati svaki pripadnik pojedinog društva/zajednice. Postoje napisani bontoni za različite društvene situacije, pa čak i one vezane uz pravilnu upotrebu telekomunikacijskih uređaja. Bonton promovira manire lijepog ponašanja, a najstrože osuđuje grubost, psovanje, podcenjivanje i vrijedjanje na bilo kojoj osnovi. Postoje i specijalizirani bontoni čiji je sadržaj usmjeren na pojedinu situaciju, kao npr. Bonton u restoranu ili Bonton u kazalištu. Međutim, radi kulturoloških razlika među pojedinim narodima, pravila ponašanja nisu ista u svim područjima svijeta. Primjerice, u Bugarskoj klimanje glavom znači nijekanje, a mahanje glavom znači potvrđan odgovor. Zato se prilikom putovanja u pojedine zemlje svijeta treba upoznati i s pravilima bontona u toj zemlji. Različite verzije bontona spadaju među vrlo čitane i poklanjane knjige na svijetu.

Ovim kvizom ćete, barem donekle, ispitati svoje znanje o osnovnim pravilima ponašanja.

1. Što stavljamo na usta prilikom kihanja:

- a) vanjski dlan lijeve ruke
- b) rukav majice
- c) oba dlana

2. Prilikom pozdravljanja ne smijemo:

- a) vikati
- b) držati ruku u džepu
- c) svirati bubnjeve

3. Tko upoznaje goste na druženjima?

- a) asocijalni ljudi
- b) najstarija osoba
- c) domaćin

4. Prema bontonu goste koji kasne čeka se:

- a) 30 minuta
- b) 15 minuta
- c) ne čeka ih se (neka dodu na vrijeme)

5. Muškarac se, dok hoda u društvu dviju žena, nalazi:

- a) iza njih.
- b) u sredini.
- c) u nevolji

6. Kad ulicom hodaju muškarac i žena, muškarac treba biti:

- a) s lijeve strane.
- b) ispred.
- c) s desne strane

7. Koji dio tijela ne smijemo nasloniti na stol za vrijeme jela:

- a) stopala
- b) laktove
- c) dlanove

8. Za vrijeme plesa muški sako treba biti:

- a) na stolici
- b) zakopčan
- c) oko struka

9. Što trebamo napraviti ako dobijemo e-mail s pitanjima na koja ne znamo odgovor?

- a) ignorirati
- b) nagađati odgovore
- c) moramo potvrditi primitak

*DOMSKI KVIZ

10. Za vrijeme zdravice ne smije se:

- a) biti zdrav
- b) sjediti
- c) jesti

11. U društvu se nikada ne smije:

- a) pokazivati prstom
- b) družiti
- c) smijati

12. Prednost pri prolasku na vratima uvijek imaju oni koji:

- a) ulaze
- b) izlaze
- c) jače guraju

13. Prilikom pozdravljanja sugovornika treba gledati:

- a) u oči
- b) u koljena
- c) u usta

14. Na ulici se ne smije:

- a) šetati psa
- b) jesti
- c) voziti brod

15. Bijele čarape se nose samo:

- a) na sportskom terenu
- b) kad mama opere pod
- c) na pregled

Pravila bontona za stolom

16. Kojim osobama trebamo ustupiti mjesto u autobusu:

- a) nikome, nisi se bez razloga gurao/la
- b) starijim osobama i trudnicama
- c) meni

17. Kad se predstavljamo, reći ćemo:

- a) sve podatke s osobne iskaznice
- b) broj kreditne kartice
- c) ime i prezime, bez titule

18. Rukovanje prilikom čestitanja treba biti/trajati:

- a) barem 5 sekundi
- b) kratko
- c) jako nasilno

19. Koje jelo se ne reže nožem?

- a) tjestenina
- b) meso
- c) hamburger

20. Što nije pristojno darovati:

- a) cvijeće
- b) hranu
- c) vagu

Pravila bontona na društvenim mrežama

Rješenja

1.a, 2.b, 3.c, 4.b, 5.b, 6.a, 7.b, 8.b, 9.c, 10.c, 11.a, 12.b, 13.a, 14.b, 15.a, 16.b, 17.c, 18.b, 19.a, 20.c

0-8 točnih: Vrlo loše poznaješ bonton i trebao/la bi se više angažirati i popraviti navike te naučiti što više o prikladnom ponašanju. Ako imaš loše navike, ostavljat ćeš i loš dojam.

9-15 točnih: Solidno poznaješ pravila ponašanja i to je odličan temelj za poboljšanje tvojih manjira. Iako nisi loša osoba, uvijek možeš biti bolji/lja i ustrajati dok ne osjetiš da si dosegao/la razinu vlastitog zadovoljstva.

15-20 točnih: Vrlo dobro poznaješ pravila ponašanja i možeš biti uzor svima jer pokazuješ kako u cijelosti treba živjeti prema pravilima bontona. Samo tako nastavi i nemoj skrenuti s tog puta. Bravo!

Kviz pripremio: **Luka Kojadinović**

ljestVICa

15 **Policajac:** „Znate li da ne smijete psa voziti na prednjem sjedištu?!“

Vozač: „Ali to je plišani pas!“

Policajac: „Pasmina nije bitna.“

14 **Što je Mujo učinio kada je čuo da se 90 posto nesreća događa kod kuće?**
Odselio je!

13 **Učiteljica:** „Kupujem, kupuješ, kupuje... Koje je to vrijeme?“
Perica: „To je sigurno vrijeme rasprodaje.“

12 **Tko je u današnje vrijeme ratni heroj?**
Čovjek koji uspije vratiti sve rate kredita na vrijeme.

11 **Ako nije dobro jesti u dva ujutro, zašto onda postoji svjetlo u hladnjaku?**

10 **Ide puž ulicom, spotakne se pa kaže:**
„Tako mi i treba kad žurim!“

9 **Kad crna mačka donosi nesreću?**
Kad si miš!

8 **Priča Mujo Hasi:**
„Zamisli, susjed mi pozvonio u tri sata ujutro na vrata! Toliko sam se preplašio da mi je čak i bušilica ispala iz ruku!“

7 **Koje su dvije najčešće dijagnoze u bolnici?**
Prva: „Nije ti ništa.“
Dруга: „Što si čekao dosad?“

6 **Došao Mujo sa skijanja i pita ga Haso:**
„I kako Fata skija?“

Na to Mujo odgovori: „K'o grom...“

„Tako dobro?“ **upita Haso.**

A Mujo odgovori: „Jok, nego svaki put udari u drvo!“

5 **Kaže pacijent doktoru:**
„Doktore, ja vidim duplo.“
„Sjednite na stolicu“ **kaže mu doktor.**
„Na lijevu ili desnu?“ **odgovori pacijent.**

4 **Gleda Fata tursku seriju pa se okreće u suzama i kaže Muji:**

„Vidi, Mujo, koliko je Murat voli!“

Mujo odgovori: „Naravno, a znaš li koliko njemu za to plaćaju?“

3 **Zašto slon nosi šešir i sunčane naočale?**

Ima puno viceva o njemu pa ne želi da ga ljudi prepoznaju!

2 **Mujo u autobusu pokazuje svoju kartu kontroloru na što mu ovaj kaže:**

„Gospodine, to je dječja karta!“

„Eto, vidite koliko sam dugo čekao bus!“
odgovori Mujo.

1 **Pita učiteljica Peru:**

„Koliko je udaljen Jupiter od Sunca?“

„Onoliko koliko i Hajduk od naslova prvaka“,
odgovori Perica.

Viceve u ljestVICu smjestio: **Ante Brdar**

Antonio Bajamonti

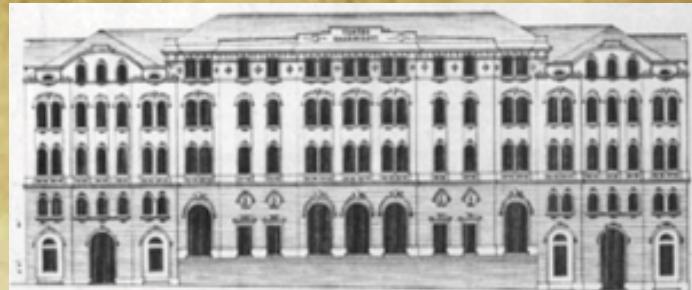
Prilog pripremio: Luka Kojadinović

Antonio Bajamonti
(1822.-1891.), postruci liječnik, bio je jedan od najzaslužnijih gradonačelnika za razvoj grada Splita. Iako se u političkom smislu nije slagao s tadašnjim pokretom Hrvatskog narodnog preporoda, kao gradonačelnik je bio itekako uspješan i

zaslužan Splićanin. Nakon što je dvije godine radio kao liječnik u Sinju, odlučio se za političku karijeru. Postao je gradonačelnik Splita 4. siječnja 1860. godine. Premda je živio u politički burnom 19. stoljeću, uspio je Split, tada zaostali provincijski gradić, pretvoriti u pravi europski grad.

Zanimljivo je da je u gradske projekte ulagao i vlastiti, ne baš mali novac, budući da je bio vrlo bogat. Vlastitim novcem je sagradio Prokurative i podigao Teatro Bajmonti. Uložio je 350.000 svojih forinti u izgradnju vodovoda kojim je pitka voda nakon tisuću i pol godina dovedena s izvora rijeke

Nacrt teatra Bajmonti

Jadro u Split. U spomen tomu dao je sagraditi Monumentalnu fontanu, poznatiju kao Bajmontuša. Kroz taj najpoznatiji splitski „spomenik vodi“, pitka voda je potekla 1890. Nažalost, 1947. godine fontana je srušena nalogom nepoznatih naredbodavaca iz redova tadašnje vlasti. Inače, u vrijeme Bajmontijeva upravljanja Splitom sagrađeno je još tridesetak fontana. Bajmonti je mnogo ulagao u obnovu i izgradnju mnogih značajnih institucija, čak i onda kada nije imao više novca što dokazuje koliko je zapravo volio Split.

Otišao je s vlasti kao siromah, a njegova supruga je morala prodati obiteljski nakit kako bi ga mogla sahraniti. Njegovi sugrađani su mu, u znak zahvalnosti za sve ono što je napravio, priredili veličanstven posljednji ispraćaj prilikom kojeg je u pogrebnoj povorci sudjelovao gotovo čitav grad.

Nekadašnja Bajmontijeva fontana

AKO NISTE ZNALI:

Čak u dva talijanska grada, Rimu i Trstu, postoji ulica Antonia Bajmontija što svjedoči o tome koliko je kao gradonačelnik jednog grada bio cijenjen izvan granica svoje zemlje.